

Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneytið
Skrifstofa nýsköpunar, rannsókna og stafrænna mála

Reykjavík, 11. mars 2026

Umsögn Samtaka kvikmyndaleikstjóra um drög að frumvarpi til breytinga á höfundalögum nr. 73/1972

Samtök kvikmyndaleikstjóra þakka fyrir tækifærið til að veita umsögn um drög að frumvarpi til breytinga á höfundalögum nr. 73/1972 sem varðar refsiramma vegna brota gegn höfundalögum.

Samtökin fagna því að brugðist sé við þeirri þróun sem orðið hefur á undanförunum árum þar sem höfundaréttarvarið efni er í auknum mæli miðlað með ólögmætum hætti, meðal annars í gegnum svokallað IP-sjónvarp og Plex-myndþjóna. Slík starfsemi getur haft veruleg neikvæð áhrif á íslenska kvikmyndagerð, tekjustofna höfunda og rekstrargrundvöll skapandi greina.

Höfundarréttur er grundvallarforsenda þess að kvikmyndagerð og önnur skapandi starfsemi geti þrífist. Ólögmæt dreifing og miðlun efnis grafa undan fjármögnun og tekjuöflun kvikmynda, sem eru oft unnar með mikilli fjárfestingu og áhættu. Fyrir kvikmyndaleikstjóra og aðra höfunda er virðing fyrir höfundarrétti því ekki aðeins réttindamál heldur einnig forsenda fyrir áframhaldandi sköpun og þróun íslenskrar kvikmyndamenningar.

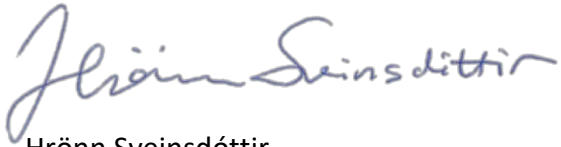
Samtökin styðja þá tillögu frumvarpsins að hækka refsiramma vegna stórfelldra eða ítrekaðra brota gegn höfundalögum úr tveimur árum í allt að sex ár. Slík breyting getur verið mikilvægt tæki til að bregðast við skipulagðri og umfangsmikilli sjóræningjastarfsemi sem hefur þróast með tækniframförum á sviði stafrænnar miðlunar. Einnig er jákvætt að leitast sé við að tryggja betra samræmi við refsiramma í nágrannalöndum Íslands og innan Evrópusambandsins.

Samtök kvikmyndaleikstjóra leggja þó áherslu á að samhliða breytingum á refsiramma verði tryggt að stjórnvöld og réttvörslukerfið hafi raunhæf úrræði og nægilegt bolmagn til að bregðast við stórfelldum brotum gegn höfundarétti. Áhersla þarf að vera á aðgerðir sem beinast að skipulagðri og umfangsmikilli ólögmætri miðlun höfundaréttarvarins efnis fremur en einstaklingum sem kunna að verða uppvísir að minni háttar brotum.

Að mati samtakanna er mikilvægt að íslenskt regluverk endurspegli þann veruleika sem skapandi greinar standa frammi fyrir í stafrænu umhverfi samtímans. Með skýrum og skilvirkum reglum um vernd höfundarréttar er stuðlað að því að íslensk kvikmyndagerð geti áfram vaxið og dafnað.

Samtök kvikmyndaleikstjóra lýsa því yfir stuðningi við meginmarkmið frumvarpsins og telja að fyrirhuguð breyting geti styrkt vernd höfundarréttar á Íslandi.

Fyrir hönd Samtaka Kvikmyndaleikstjóra á Íslandi

A handwritten signature in blue ink, reading "Hrönn Sveinsdóttir". The signature is fluid and cursive, with the first name "Hrönn" being more prominent.

Hrönn Sveinsdóttir
Formaður SKL